

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Dhr. C. Riezebos
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8036

uw kenmerk
467317

bijlage(n)

betreft
woonoverlast

ons kenmerk
ECLBR/U201400513

Datum
5 maart 2014

Geachte heer Riezebos,

Naar aanleiding van het Strategisch Beraad Veiligheid van 9 december jongstleden, heeft u aan ons gevraagd nader onderzoek te doen onder gemeenten naar de behoefte aan een nieuw instrumentarium voor de aanpak van woonoverlast. Wij hebben deze inventarisatie uitgevoerd onder zowel bestuurders als ambtenaren. In deze brief gaan we hier nader op in.

Uit de inventarisatie blijkt dat de behoefte aan aanvullende instrumenten sterkt afhangt van de vraag of het perceel waarvandaan overlast wordt veroorzaakt een huur- of koopwoning betreft. In het algemeen hebben gemeenten in het traject als eerste de mogelijkheid om buurtbemiddeling en zorgtrajecten in te zetten. Indien er echter geen sprake is van vrijwillig meewerken aan de verbetering van de situatie of het ingezette traject biedt geen oplossing, dan is het vervolgtraject per type woning verschillend. Woonoverlast wordt dikwijls veroorzaakt door psychisch kwetsbaren. In het vervolgtraject moet dan veel meer aandacht zijn voor achterliggende problematiek.

Indien het gaat om ernstige woonoverlast bij een huurwoning, biedt samenwerking met de betreffende woningcorporatie een mogelijkheid om de overlastveroorzaker aan te spreken op het huurdergedrag zoals deze is vastgelegd in de huurovereenkomst. Hierbij is het wel van belang dat het verplichtingen betreft die voortvloeien uit de huurovereenkomst. Om te kunnen aanspreken op huurdergedrag, is gedegen dossiervorming vanuit de woningcorporatie noodzakelijk. In het uiterste geval kan de woning door de woningcorporatie worden ontruimd. Hiervoor geldt eveneens de eis van voldoende dossiervorming. Bovendien neemt de gerechtelijke procedure enige tijd in beslag. Dit betekent dat de overlastgevende situatie al die tijd dient voort te duren.

Het ligt gecompliceerder zodra het een koopwoning betreft. In dit geval is het niet mogelijk om de overlastveroorzaker aan te spreken op de afspraken uit de huurovereenkomst. De burgemeester heeft in dit geval de mogelijkheid om op basis van artikel 174a Gemeentewet (hierna te noemen: Wet Victoria) een woning te sluiten. Deze maatregel wordt gezien als ultimum remedium, waardoor de overlast langdurig moet voortduren, voordat er iets aan de situatie kan worden gedaan. Gemeenten geven ook aan dat zij de Wet Victoria ook zien als laatste redmiddel. Indien buurtbemiddeling niet het gewenste effect heeft bereikt, is er echter in de meeste gevallen geen andere mogelijkheid om vroegtijdig in te kunnen grijpen.

Daarnaast is door zowel gemeenten als de rechter aangegeven dat de reikwijdte van de Wet Victoria beperkt is. Op grond van jurisprudentie is dit artikel niet toepasbaar bij ernstige geluidsoverlast, intimidatie en bedreiging. Voor specifieke casuïstiek, verwijs ik u naar de bijlagen en de jurisprudentie uit het onderzoek *Woonoverlast en het recht op privéleven* van mr. dr. M. Vols. Door het ontbreken van minder ingrijpende instrumenten dan een woningsluiting, wordt vroegtijdig optreden tegen woonoverlast onmogelijk gemaakt. Dit heeft negatieve gevolgen voor de lichamelijke en psychische gesteldheid van omwonenden.

Uit het onderzoek van mr dr. M. Vols is eveneens gebleken dat een algemeen geluidshinderverbod in de APV mogelijkwerijs in strijd is met de beperkingsvoorwaarden van artikel 10 Grondwet en artikel 8 2° lid Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Artikel 10 van de Grondwet vereist dat inmenging een grondslag heeft in een specifieke wet in formele zin.

Gemeenten hebben aan ons aangegeven om in de situaties waarin eerder ingrijpen noodzakelijk is, de beschikking te willen hebben over een aanvullende bevoegdheid. Zoals bijvoorbeeld een tijdelijke gedragsaanwijzing door de burgemeester. De burgemeester heeft op grond van artikel 13b Opiumwet de mogelijkheid om bij kleinschalige bedrijfsmatige hennepcultuur en/of drugshandel om de overtreder een tijdelijke gedragsaanwijzing te geven. Dit is gekoppeld aan de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen. Dit wetsartikel kan dan ook ter inspiratie dienen.

Verder hebben gemeenten nog gewezen op de mogelijkheid om aan de gemeenteraad de keuze over te laten om deze bevoegdheid aan de burgemeester te verlenen. Zo kan op lokaal niveau worden afgewogen of een dergelijke bevoegdheid noodzakelijk is. Bovendien versterkt dit de democratische legitimatie. Door de toevoeging van een tijdelijke gedragsaanwijzing aan het huidige instrumentarium ontstaat er een evenwichtiger instrumentarium. Indien de tijdelijke gedragsaanwijzing niet het gewenste effect heeft, kan in een later stadium eventueel nog gebruik worden gemaakt van het huidige instrumentarium, de Wet Victoria.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet
Lid directieraad